

Studiować Wschodnią Europę?

Wschodnia Europa zawsze była **oczywistą częścią Historii Europy**. Dopiero Zimna wojna wywołała wrażenie, jakoby między Zachodem i Wschodem istniały głębokie różnice. Dzisiaj, po zakończeniu konfliktu obu systemów, nowoczesna europejska historia jest bez znajomości historii wschodnio-europejskiej niewyobrażalna. Odkąd duża ilość archiwów jest otwarta dla gości z Europy zachodniej, polepszyły się także możliwości badań naukowych. Według tej myśli Historia Wschodnioeuropejska na Uniwersytecie w Moguncji jest spójną częścią studiów Bachelor. Na studiach drugiego stopnia (Master) istnieje możliwość uzyskania specjalizacji (Diploma Supplement) w Historii Wschodnioeuropejskiej.

Również **zawodowo** wschodnia Europa jest interesująca: przybrała ona na znaczeniu dla Niemiec pod względem ekonomicznym i politycznym po rozszerzeniu Unii Europejskiej i NATO na wschód. Znajomości językowe z regionu wschodnio-europejskiego mogą być atutem na rynku pracy. Tak na przykład Ministerstwo Spraw Zagranicznych wymaga poza doskonałą znajomością języka angielskiego i francuskiego znajomość jeszcze jednego języka światowego – może to być między innymi także język rosyjski.

Co nie mniej ważne wschodnia Europa jest **fascynującym regionem**, i to już nie tylko dla poszukiwaczy przygód. Ale i przygód u nas nie brakuje: wyprawy naukowe przez późnośredniowieczne terytorium Jagiellonów, do Kazania i Moskwy albo do Gruzji nie są oferowane chyba nigdzie indziej.

Studiować Wschodnią Europę - w Moguncji?

Moguncja ma długą tradycję w badaniach na temat wschodniej Europy. Pracował tu Gotthold Rhode: był on jednym z tych historyków wschodniej Europy, którzy wcześniej **szukali współpracy z historykami ze wschodniej Europy** ponad granicami wyznaczanymi przez Zimną Wojnę. Po zamknięciu Sławistyki i Historii Wschodnioeuropejskiej we Frankfurcie nad Menem, Historii Wschodniej Europy Wschodnioeuropejskiej w Saarbrücken itd. Moguncja jest **ostatnim pozostałym uniwersytetem** na terenie Nadrenii-Palantynatu, Hesji i Saary, który oferuje **zarówno Historię Wschodniej Europy jak i Sławistykę** (Filologię i Lingwistykę).

Do tego dochodzą jeszcze inne smakołyki. **"Mainzer Polonicum"** jest uznawany za jeden z najlepszych niemieckich kursów językowych polskiego na uniwersytetach. **Profesura specjalna "Polska"** jest każdego semestru obsadzana innym tymczasowym profesorem z Polski zatrudnianym na określony czas. **Partnerstwa uniwersyteckie** istnieją między wieloma wschodnioeuropejskimi uczelniami: z Moskiewskim Uniwersytetem Lingwistycznym, z Uniwersytetem Warszawskim, z Uniwersytetem w Zagrzebiu, na Historię Wschodnioeuropejską w Rydze. Do tego dochodzi jeszcze możliwość uczęszczania na kursy językowe w Petersburgu, w Krakowie i w Dubrowniku. Programy wymiany naukowej posiadają także katedry Prawa i Ekonomii.

Pododdział

Wydział Historii Wschodnioeuropejskiej został założony jako specjalny ordynariat pod kierownictwem Wenera Philippa równocześnie z Uniwersytetem w Moguncji w roku 1946. W latach 1949/50 powstał z niego Instytut Nauk o Wschodniej Europie, który poza Nauką o Historii miał służyć także Filologii Słowiańskiej. Od roku 1956 Instytut dzielił się na dwa wydziały: Sławistyki i Historii Wschodnioeuropejskiej. Między 1957 a 1984 rokiem Gotthold

Rhode kierował katedrą i wydziałem. W 1973 roku Instytut Nauk o Wschodniej Europie został rozwiązany, i obydwie wydziały stały się samodzielnymi instytutami. Między 1985 a 2004 rokiem Instytutem Historii Wschodnioeuropejskiej, który w 2002 roku został przekształcony w wydział, kierował Erwin Oberländer. Specjalnością naukową wydziału Historii Wschodnioeuropejskiej była długo dziedzina historii Rosji, od czasów Profesora Rhode bardziej intensywnie badana i wykładana jest także historia Polski i Rumunii. Profesor Oberländer nawiązał do tych tradycji i położył także nacisk na historię rejonu bałtyckiego, czego kulminacją było zawarcie umowy kooperacyjnej z Uniwersytetem w Rydze. Od pierwszego maja 2003 roku Historią Wschodnioeuropejską, która w międzyczasie przeszła w katedrę Historii w nowym Wydziale 07 (Nauki o Historii i Kulturoznawstwo), kieruje Univ.-Prof. Dr. Jan Kusber.

Przedmiot dziedziny

Przedmiotem Historii Wschodnioeuropejskiej, która jest samodzielną dziedziną historyczną, jest polityczna, ekonomiczna i kulturowa historia Rosji, ZSRR i państw postsowieckich, Europy północno-wschodniej, środkowo-wschodniej i południowo-wschodniej. Obejmuje ona także historię dawniej należących do Rosji, pozaeuropejskich terytoriów od centralnej Azji do rosyjskiej Ameryki.

Historycy zajmujący się Europą wschodnią pracują zgodnie z używanymi w nauce Historii metodami i zagadnieniami, aby poprzez interpretacje różnych źródeł uzyskać głębszych wyjaśnień o osobliwościach rozwoju historycznego osób, grup, narodów i państw wschodniej Europy w ramach historii ogólnoeuropejskiej. W tym celu wymagane są specjalne znajomości językowe.

Literatura wprowadzająca

Kappeler, Andreas: Osteuropäische Geschichte. W: Aufriss der Historischen Wissenschaften. Tom drugi: Räume. Wydawca H. Maurer. Stuttgart 2001 (Reclam), s. 198-265;
Oberländer, Erwin (wydawca): Geschichte Osteuropas. Zur Entwicklung einer historischen Disziplin in Deutschland, Österreich und der Schweiz 1945-1990. Stuttgart 1992.

Możliwe stopnie akademickie

Bachelor of Arts (B.A.)
Bachelor of Education (B.Ed.)
Master of Arts (M.A.)
Master of Education (M.Ed.)

Na studiach drugiego stopnia (M.A./M.Ed.) istnieje w Moguncji możliwość uzyskania specjalności (Diploma Supplement) w Historii Wschodnioeuropejskiej.

Porady dla studentów

Możecie Państwo w każdym czasie zwracać się do nas w sprawie organizacji studiów. Porady prowadzą Prof. Dr. Jan Kusber i Dr. Hans-Christian Petersen:

Prof. Dr. Jan Kusber
godziny przyjęć: wtorki, 10.00-11.30
telefon: +49-6131-39-22811
e-mail: kusber@uni-mainz.de

Dr. Hans-Christian Petersen
godziny przyjęć: wtorki, 16.00-17.00
telefon: +49-6131-39-24739
e-mail: peters@uni-mainz.de